

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 3280/917 Bis.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza Transilvaniei.

Niciodată n'a fost mai mare mizeria și năcazul între oameni ca azi în zilele acestui crâncen război, de care acum în al treilea an e bătut neamul omenesc. Plaiurile patriei noastre sunt străbătute cruciș și curmezis de vaietele văduvelor, de ale orfanilor și de ale invalizilor întorși de pe câmpul de luptă. Vădulele cer scut, apărare, și mai presus de toate mângăiere; orfanii cer pâine, vestmânt și o îngrijire cu iubire, de care sunt lipsiți prin moartea părinților lor, iar invalizii, ciungii, schiopii și orbii, pe lângă scut și mângăiere, cer ajutor în năcazurile lor. Și toate acestea: scutul și apărarea văduvelor, ocrotirea orfanilor, ajutorul invalizilor, numai iubirea le poate da, — iubirea deaproapelui, din care izvoresc toate faptele milei creștinești.

Faptele milei creștinești, pe cari le predică sfânta biserică, — de acestea trebuie să fim pătrunși în zilele grele de azi, acestea trebuie să ne încălzească inimile în zilele de azi, acestea să fie călăuza, îndemnul tuturor acțiunilor noastre. A sătura pe cei flămânzi, a adăpa pe cei setoși, a îmbrăca pe cei goli, a primi în casele noastre pe cei străini, a mângăia pe cei obidați, — de acestea trebuie să fie pătrunsă toată ființa noastră. A mângăia, a îmbrăbăta, a întări, a alina dureri în inimile celor amărâți, și a stârni speranțe pentru timpuri mai bune, — aceasta este azi chemarea noastră, și la lucrarea aceasta ne cheamă pe noi patronul consiliului regnicolar de război pentru îngrijirea invalizilor, văduvelor și a orfanilor, în fruntea căruia stă Maiestatea Sa, Împărăteasa Regina Zita.

Venim deci și îndemnăm întreagă preoțimea noastră la lucrarea aceasta, la care ne cheamă glasul de mamă duioasă al Maiestății Sale, Împărătesei Regine. Să susținem în inima poporului nostru virtutea dragostei deaproapelui, virtutea milei, virtutea de a jertfi totdeauna când e vorba de a da ajutor, de a întinde scut și mângăiere văduvelor, orfanilor și invalizilor războiului de azi, cel mai crâncen din câte a văzut până acum neamul omenesc.

Circularul acesta se trimite fiecărui oficiu protopresbiteral și parohial, spre a-l ceti poporului, a-l explica în cuvântări potrivite de pe amvon, și în general la toate ocaziunile binevenite, ca să ne arătăm vrednici de numele bun al neamului nostru, care totdeauna a avut inimă caldă în fața suferințelor, în fața lacrimelor, în fața neajunsurilor, cu care bunul Dumnezeu a cercat poporul său.

Oradea-mare, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 1 Iunie 1917.

Vasile Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar consistorial.

Nr. 235 M.

CONCURS.

Consistorul mitropolitan al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania publică concurs pentru cinci (5) burse (stipendii) de câte 1000 coroane din fundațiunea Ioan și Maria Trandafil, și anume: patru pentru arhidieceza Transilvaniei și unul pentru dieceza Caransebeș, cu termin până la 1/14 August a. c.

Concurenții, cari în temeiul actului fundațional, pot fi studenți universitari de orice facultate, ori academisti, sau elevi din clasele superioare ale institutelor secundare (medii) din patrie, au a produce documentele următoare:

1. Extras de botez, provăzut cu adeverința separată din partea preotului local, că respectivul aparține și acum bisericii ortodoxe române.

2. Testimoniu școlastic de pe anul precedent 1916/17 cu nota generală eminent.

3. Atestat de sărăcie dela antistia comună, vidimat și de preotul local, ori de protopresbiterul concernent, despre starea socială și materială a părinților, precum și a concurentului.

4. Declarația concurentului, dacă mai are ceva ajutor ori stipendiu, cât și de unde?

5. Cererile astfel instruate vor fi a se adresa și trimite Consistorului mitropolitan ortodox român până la termenul fixat.

Oradea-mare (Nagyvárad), la 29 Maiu (11 Iunie) 1917.

Consistorul mitropolitan.

Nr. 3568/917 Bis.

Notă oficioasă.

Tinerii cari voiesc să fie primiți în secțiunea teologică a seminarului arhidiecezan pe anul școlar 1917/18 au a-și înainta suplicele la Consistorul arhidiecezan până inclusive la 1/14 August 1917, însoțite de următoarele documente toate în original:

1. Extras din matricula botezaților.

2. Act de naștere dela forul civil.

3. Testimoniu școlar de maturitate.

4. Testimoniu dela medic despre întregitatea trupezască și sufletească.

5. Certificat despre referințele cu miliția.

6. Alte eventuale documente recomandatoare.

Suplicele sunt a se înainta la Consistor, prin mijlocirea respectivului oficiu protopresbiteral.

Oradea-mare, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 1/14 Iunie 1917.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 3569/917 Școl.

Notă oficioasă.

Tinerii cari voiesc să fie primiți pe anul școlar 1917/18 în secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan au a-și înainta suplica la Consistorul arhidiecezan până inclusive în 1/14 August 1917, însoțită de următoarele documente toate în original:

1. Extras din matricula botezaților.

2. Act de naștere dela forul civil.

3. Testimoniu școlar despre absolvirea cu succes de 4 clase gimnaziale, reale sau civile.

4. Testimoniu dela medic despre întregitatea sufletească și trupezască.

5. Alte eventuale documente de recomandare.

Suplica este a se înainta prin respectivul oficiu protopresbiteral.

Oradea-mare, la 2 Iunie 1917.

Consistorul arhidiecezan.

Problemele preotimii după război.

— De Dr. Gh. Comșa. —

II.

După război se cere să muncim mai mult, — ca să producem mai mult, — și să ne reducem pretențiile în îmbrăcăminte, lux, plăceri, distracții. Și așa preotul are să învețe pe popor în privința aceasta, iar sub raport economic după război poarta lui are un rol mai mare. Dacă vrem producție mai mare, apoi preotul, care odată se ocupă cu economia, să fie de model pentru credincioși. Să-i adune în jurul societăților, tovărășiilor de consum, de valorizare și credit. Muncă mai multă trebuie! Însă în decursul anului țaranul nu are totdeauna lucru. E necesară introducerea industriei de casă pentru ocupația poporului dela sate în vreme de iarnă.

Se impune apoi înduplecarea la reîmpatriere a celor emigrați, ceea ce ajungem numai dacă le oferim lucru și le dăm puțină să-și cumpere casă și pământ pe cale înlesnită.

Cea mai însemnată problemă după război este cârmuirea vieții spirituale și morale a poporului. Căci războiul în ambele privințe a influențat ca un cutremur de pământ asupra poporului. Războiul acesta e ca o erupție vulcanică. Lava lui a împresurat tot: de sub lavă trebuie să scoatem valorile, comorile și idealurile zilei de ieri. Războiul nici odată n'a fost școală de moravuri, dar nici educator pe seama poporului. Autoritatea capului de familie a lipsit de acasă, tineretul a fost fără îngrijirea tatălui. Copii nedevolțati au fost siliți să lucreze împreună cu tineri deja desvolțati, dela cari numai bine nu au învățat. În multe locuri s'au emis ordinațiuni din partea forurilor militare și civile, cari au urmărit scopul de a feri tineretul

de pericolul cercetării cârciumelor, al fumatului etc.

O apariție tristă a stricării moravurilor s'a ivit cu luxul, care se es-plică prin câștigarea cu ușurință a banilor și prin aceasta luxul s'a încuibat și în straturile, unde mai înainte n'a pătruns. Deci împotriva tuturor acestor apariții îngrijorătoare numai prin o pastorație mai intensivă ne putem lupta. Autorul nu neagă foloasele războiului. Le recunoaște în următoarele: Se deșteaptă în popor pofta după cultivare, cunoștințe, se interesează mulți de geografie, etnografie, istorie și de cunoștințele tehnice și strategice. Soldații au văzut diferite țări și popoare, deci și-au îmbogățit cunoștințele. Acest dor de înmulțire a cunoștințelor nu va scădea după război și faptul acesta e îmbucurător. Însă e necesar, ca factorii de conducere ai poporului să fie pururea cu grija necesară, ca pofta de învățătură a poporului să nu fie exploatată de direcții dăunătoare. E de recomandat să se înființeze biblioteci pentru tineret, pentru parohie, să se țină prelegeri cu proiecțiuni etc.

De încheiere d-l autor combate părerea acelor, cari susțin, că după război se va ivi o altă lume, cu idei nouă, cu adevăruri nouă. La așa ceva nu ne putem aștepta. «Războaiele nu produc lumi nouă, adevăruri nouă; cel mult produc organizații economice nouă; pe unele popoare le subjugă, pe altele le face puternice; dar, ca după fiecare război, așa și după războiul mondial actual, vom continua să numărăm anii după Cristos, care înființând lume nouă, e peatră de hotar între două lumi. Revoluția franceză a voit să schimbe acest fel de numărare a anilor, dar n'a fost în stare. Omenimea nu l-a acceptat, nu l-a putut accepta, căci nici revoluția franceză n'a putut schimba acea ordine morală din lume, pe care a dăruit-o Cristos omenimii. Nici războiul mondial actual nu o va schimba».

Am citat anume aceste câteva propoziții ale memorabilului discurs, spre a se vedea cât de frumos e compus, cât de convingător este tonul în care este ținut. Merită, ca preoțimea noastră să dea toată atențiunea ideilor lansate printr'însul, căci prin aceasta va servi, nu numai poporului credincios de sub păstorirea sa, ci va da o dovadă puternică a credinței ne-strămutate față de patrie și tron. Va argumenta dușmanilor bisericii, că ea răspunde prin fapte la atacuri nedrepte și se va face vrednică tot mai mult de cinstea cuprinsă în numele de «părinte».

Iată dar, că nu numai în decursul războiului, ci și după război se așteaptă dela preoțime o muncă uriașă. Ba putem zice cu toată liniștea, că după războiul acesta preoțimea e chemată la o muncă cu mult mai mare și mai grea, ca după oricare alt război al trecutului. Și fiindcă așa este, cred a nu aminti de prisos faptul, că dacă se cere o muncă așa de uriașă dela preoțime, atunci se recere și re-

compensarea ei proporțională. E ade-vărat, că la munca de regenerare după război sunt chemați și factorii administrației civile; dar să nu uităm, că în tot locul se accentuează necesitatea, ca preotul să fie în fruntea tuturor mișcărilor menite a înlătura ruinele, cari s'au îngrămădit în decursul războiului. Se impune prin urmare, ca încă de pe acum să se țină cont de împrejurarea aceasta, și să se ia de pe acum măsurile cuviincioase pentru ameliorarea stării materiale a preo-țimii.

De sine înțeles, lucrul de căpe-tenie consistă în pregătirea preoțimii, căci numai așa va fi în stare să co-răspundă multiplelor postulate ale che-mării sale după război. Dar ca să aibă posibilitatea de a munci în chip cin-stit pentru alții, trebuie să i se apre-cieze munca. Pentru că prin aprecierea muncii atragem spre chemarea preo-țească pe mulți, și de preoți avem mare lipsă, atât acum, cât și după război.

Nr. 3570/917 Școl.

Provocare.

Stipendiștii din fondurile arhidi-ecazane sunt prin aceasta provocați, să-și legitimizeze sporiul în studii până la 1/14 Iulie a. c. prin trimiterea în original a testimoniilor școlare. Ne-trimiterea testimoniului de legitimare până la termenul indicat va avea de urmare declararea stipendiului de va-cant.

Oradea-mare, la 1 Iunie 1917.

Consistorul arhidiocesan.

Reforma electorală. *Solie bună sosește din Budapesta. Noul gu-vern s'a prezentat Joi după amiază în ambele case ale parlamentului, expu-nându-și în fața lor prin graiul dom-nului ministru-prezident Eszterházy Mórits, programul amănunțit. Tenorul programului e dreptul electoral. În privința acestui punct de program gla-sul domnului ministru-prezident a fost clar și categoric. Reforma electorală se va face, pentru că guvernul s'a nă-scut în zodia votului universal și drep-tul său de existență reșede în introdu-cerea lui în țară. Și va fi introdus! Dacă se poate, cu dieta actuală, dacă nu, cu altă dietă, pentru că guvernul e gata și pentru ordonarea alegerilor nouă pentru dietă, deși bine știe, că nu acumă este timpul a se apela la na-țiune, când partea cea mai mare a ce-tățenilor lipsește de acasă, apărând ho-tarele țării la diferitele fronturi. Așa a spus domnul ministru-prezident Joi d. a. în ambele case ale parlamentului, și credem, că așa se va și face. Din vorbirea contelui Eszterházy, pe care o dăm în întregime în numărul viitor, transpiră multă voință și multă ener-gie de a fi prefăcute vorbele în fapte. Și aceasta ne bucură și ne mângâie. Prindem nouă speranță, că jertfele enorme pe cari le-am adus în acest groaznic război, noi, desmoșteniți, to-tuși nu au fost jertfe zadarnice. Norii grei încep să se resfire. Să înseninează și zorile frumoase ale unor zile mai bune încep să ni se arate. Aducă le bunul Dumnezeu cât mai curând! — Mai notăm pentru astăzi, că la pro-gramul noului guvern a vorbit în dietă, în numele poporului român din patrie, deputatul Dr. Stefan C. Pop, iar în casa magnaților P. S. Sa, Episcopul Dr. E. Miron Cristea al Caranse-beșului. Vom căuta să ne procurăm și vorbirile acestea, pentru a le putea da în întregime, iar despre decursul ședin-țelor, din dietă și din casa magnaților, vom aduce raport amănunțit în nu-mărul viitor.*

Regele în Ardeal.

După terminarea tuturor agendelor, cari au reclamat prezența Maiestății Sale, Regelui Carol, în Budapesta, cu ocaziunea numirii noului guvern, Domnitorul nostru n'a plecat acasă, la Viena, cum scriseră atunci foile din capitală, ci a luat drumul spre Ardeal, acest colț de țară atât de cunoscut Monarhului, încă de pe vremea, când ca moștenitor de tron stătea în frun-tea armatei, care a curățit Ardealul de in-vasiunea română. A plecat Vineri seara din Budapesta și Sâmbătă dimineața a sosit în orașul Murăș-Oșorheiu, unde a fost așteptat la gară de Arhiducele Iosif, gene-ral-colonel și comandant de armată, cu în-tregul său stat major. Au fost de față la sosire și căpeteniile civile ale orașului. Ma-iestatea Sa a schimbat cuvinte cu fiecare dintre cei prezenți, mai ales însă cu ofi-țerii, cari îi erau cunoscuți de pe vremea când stătea sub a sa comandă în luptele dela marginile Ardealului. Maiestatea Sa a urcat apoi de nou trenul și însoțit de Arhiducele Iosif a plecat mai departe, spre front.

În Ditró-Gyergyó trenul s'a oprit și Maiestatea Sa a plecat cu automobilul prin teritoriile comitatelor săcuiești: Gurghiu, Ciuc și Treiscaune. Pe unde a trecut, pe strade, prin sate și orașe, Maiestatea Sa a fost așteptat și primit de deputațiuni de ale trupelor dela front și de autoritățile publice, precum și de populațiunea, care a aclamat cu căldură pe tinărul nostru Domnitor. Casele și stradele erau pretutin-denea frumos împodobite, cu steaguri, cu flori, cu crengi mari de arbori de pădure. Porți triumfale erau ridicate pe mai multe locuri, cu inscripții diferite, din cari se vedea iubirea populațiunii din localitate față de țară, de patrie, de Rege, față de condu-cătorul eroic al armatei noastre, în luptele din toamna trecută în contra dușmanului. Amintirile legate de splendida ofensivă din toamnă în contra trupelor române au pri-mit exprimare și în vorbirile pe cari le-au rostit oratorii diferitelor deputațiuni în fața Maiestății Sale. Toți i-au adus omagiale bineventări ca «eliberatorului Ardealului».

Maiestatea Sa a luat în primire pre-tutindenea rapoartele comandanților de trupe și a stat de vorbă cu ofițerii și sol-dații, cari i-au ieșit într-o întâmpinare. A fost plăcut surprins, când a văzut că desterii noștri aviatori îi aruncă de sus, din văz-duh, multe de flori, cari se uneau cu florile resfirate de populațiune în calea Monarhului. Cu vie satisfacție a putut con-stata Maiestatea Sa, că pagubele pricinuite de invasiunea română au fost grabnic și te-meinic reparate și că viața și-a luat pretu-tindenea iarăși cursul normal, iar holdele promit pretutindenea recoltă multumitoare.

Seara târziu a sosit Maiestatea Sa în orașul Seps-Szent György, de unde apoi călătoria a fost continuată la Brașov, Si-ghișoara, Teiuș, Apahida, Dej și Bistrița. În Bistrița s'a prezentat în fața Maiestății Sale comandantul de armată Kővess, însoțit de comandantul trupelor din Bucovina, sec-torul Dornavatra cu întregul stat major și toți subcomandanții. Compania de onoare era aci formată din jandarmii, cari au apă-rat Bucovina la timpul său, sub conduce-rea colonelului Fischer, tot oameni de-corați, unii cu mai multe medalii. Mo-narhul s'a întreținut cu fiecare dintre acești eroi timp mai îndelungat, laudându-le vi-tejia și mulțumindu-le pentru serviciile aduse tronului și patriei. I-au fost pre-sentate apoi toate deputațiunile de ofițeri și de soldați de rând. Se aflau în deputațiuni și de aceia, cari tocmai veniseră din luptele date la Isonzo. Maiestatea Sa i-a încredin-țat să comunice camerazilor lor cea mai caldă mulțumită și adâncă recunoștință a Maiestății Sale, pentru eroica și jertfitoarea atitudine din lupta a zecea dela Isonzo, aducându-și aminte cu durere de grelele jertfe de sânge, reclamate de această luptă.

Comitele suprem al comitatului i-a prezentat apoi căpeteniile civile și biseri-cești din Bistrița, între cari se afla și pro-to-presbiterul ort. român din Bistrița, domnul Gregoriu Pletosu, precum și protopopul gr.-catolic român, domnul Dionisiu Vaida. Maiestatea Sa a schimbat cu fiecare căteva cuvinte, apoi a plecat cu automobilul la biserica rom.-catolică din Bistrița, unde a fost primit la intrare de preoții pontificanți. A ascultat aci serviciul divin, încheiat cu în-tonarea imnului casei domnitoare, apoi între aclamările publicului, care arunca flori în calea Domnitorului, a plecat cu automo-bilul spre Vatra-Dornei.

Pretutindenea au ieșit într-o întâmpi-narea Maiestății Sale comandanții trupelor și deputațiuni trimise de toate trupele dela front. Între cei ce i s'au prezentat, se afla și eroul nostru legendar, vice-colonelul Victor Rusu, pe piept cu toate decorațiunile: medalia de aur și medalia mare de argint pentru vitejie, apoi coroana de fier și crucea pentru merite militare, cu decorația de război și săbii, cele două dintâi primite ca

soldat de rând, celelalte două ca ofițer. Maiestatea Sa a vorbit și aci cu fiecare ofițer și cu fiecare soldat în limba acestuia, apreciindu-le prestațiunile în lupte grele. Ovațiuni sgomotoase s'au făcut Monarhu-lui și din partea populațiunii din aceste părți ale monarhiei. Maiestatea Sa a plecat apoi îndărăt la Bistrița, iar de aci luându-și rămas bun dela comandantul de armată Kővess și dela ceilalți ofițeri înalți, a plecat cu trenul deadreptul la Viena, unde a sosit Luni, în 18 Iunie, la orele 12 din zi.

Scopurile de război ale antantei.

De când s'a acceptat în Rusia prin-cipiul, că pacea trebuie legată fără anexi-uni și fără despăgubiri, se vorbește mereu despre necesitatea revizuirii scopurilor de război ale antantei și aducerea lor în con-sonanță cu curentul pacifist din Rusia. Re-visuirea a primit acum formă concretă prin următoarea notă diplomatică predată din partea ministrului de externe rusesc Teres-cenco, ministrului francez Thomas, cu oca-siunea plecării acestuia din Petrograd, unde se afla în misiune diplomatică:

«Revoluția rusească, — se spune în notă, — nu e numai o prefecare a organiza-ției interne a Rusiei, ci ea înseamnă și ex-primarea voinței poporului rusesc, de a-și realiza idealul despre egalitate, libertate și dreptate, nu numai pe terenul politice în-terne a țării, ci și în raporturile interna-ționale, deci e un fapt eminent moral. Voința aceasta e izvorul, din care își scoate guvernul revoluționar rusesc energia. A-i servi, e prima sa chemare și misiune. Când Rusia apără în luptă cu dușmanul ideea mare a libertății, își pune de scop restabilirea păcii generale pe astfel de baze, cari exclud orice act de volnicie, vină din orice parte, precum și orice lovitură im-perialistă, îmbrăcată în orice formă. Rusia nu nutrește intenții de cucerire și se opune cu hotărâre în contra oricărei înclinări de felul acesta.

Credincioasă principiilor acestora e firm decisă națiunea rusă, să combată intențiunile imperialiste ale dușmanului, fie declarate ori secrete, atât pe terenul po-litic, cât și pe cel al intereselor financiare și economice. Dacă cu toate acestea, s'ar naște între guvernul nostru și între gu-vernele aliaților anumite deosebiri de pă-reri cu privire la scopurile de război, nu tragem de loc la îndoială, că strânsa le-gătură dintre Rusia și aliații ei va asigura deplina înțelegere cu privire la toate che-stiile, pe baza principiilor de cari a fost condusă revoluția rusă.

Devotată în mod nestrămutat cauzei comune a aliaților, democrația rusă salu-tă cu vie bucurie deciziunea aceloră din-tre puterile aliate, cari s'au arătat gata de a împlini dorința guvernului provisor ru-sesc, referitoare la supunerea unei revizui ri a înțelegerii în privința scopurilor definitive de război.

Lansăm în scopul acesteia *ideea întru-nirii unei conferențe a reprezentanților dife-ritelor puteri*, conferență, care ar putea fi convocată cât mai curând, imediat cum vor fi date condițiile favorabile spre acest scop. Dar o înțelegere să nu fie supusă desbaterii în conferența aceasta, anume: aceea care a fost subscrisă în Londra la 5 Septembrie 1914 și de atunci a fost și publicată, și care exclude posibilitatea le-gării păcii separate din partea vreuneia din-tre puterile aliate».

Ordonanțele contelui Apponyi.

Câtă nemulțumire chiar printre ma-ghiari a provocat și numai svonul, încă neconfirmat, — ba deadreptul desmînjit, — despre intențiunea noului ministru de culte și instrucțiune publică, de a pune în apli-care de nou ordonanțele sale dela 1907, vătămătoare pentru naționalitățile nema-ghiare din patrie, se vede din părerile pe cari le au două ziare mari maghiare despre acest pretins pas al contelui Apponyi.

Așa ziarul «Világ» scrie următoarele: «Auzim, că ministrul cultelor, contele Apponyi, voiește să desființeze ordina-țiunea ministrului Jankovich, în chestia lim-belor în școli, să restabilească starea ruși-noasă, de intoleranță, adusă de legea lui școlară. Cât de neplăcut e pentru noul ministru al cultelor, că planul acesta al lui, pe care a voit să-l țină în taină, a fost dat la iveală. Il facem atent pe con-te Apponyi, că dacă va încerca cu tot dinadinsul să pună în vigoare planul lui răcit, fără păreche, va găsi contra lui nu numai naționalitățile din Ungaria, ci și de-mocrația ungară, care voiește să trăiască în pacinică frăție cu toți cetățenii patriei ungare, fără deosebire de limbă și religie. Intoleranța șovinistă în situația po-litică mondială de azi, răpirea drepturilor

la minorități, a căzut în Austria, și contele Apponyi poate fi sigur, că această încercare plină de orbire va fi ultimul lui act politic. Maghiarii nu vor opresiune, nu vor răpirea de drepturi, ci pacea, buna înțelegere, unirea tuturor cetățenilor pe baza dreptului și respectarea culturale. Aceasta e politica justă națională ungară, — și de aceea cu o hotărâre energică trebuie să o cerem, — fiindcă e tot odată și politica pentru pacea lumii».

Ziarul socialiştilor, «Népszava», scrie despre ordinațiunea contelui Appony astfel:

— «Prietenii păcii sunt pentru libera dezvoltare a popoarelor și naționalităților. Dar iată că în noul guvern ungar se află un membru, contele Apponyi, care cu o lovitură brutală de pumn dă în principiul liberei dezvoltări a națiunilor, ca să dove-dească lumii, poate, că noul guvern voiește să facă o politică pacifică. Cum a preluat contele Apponyi ministerul înain-tașului său Jankovich, prima lui muncă a fost să distrugă ordinațiunile predecesor-ului său, și să provoace în mod cutezător și fără motiv, națiunile Ungariei. Ministrul Jankovich a mai micșorat vechea nedrep-tate făcută de legile școlare ale contelui Apponyi, și a dispus, ca în școlile de stat, cari se află în comunele locuite de națio-nalități, să fie angajați învățători, cari să cunoască limba acelor naționalități, și să folosească aceste limbi ca limbi auxiliare. Așa o ordinațiune era de lipsă, după ce contele Apponyi în 1907 așa a dispus, ca în școlile naționalităților să se poată folosi numai limba maghiară, pe când limba ma-ternă a copiilor să nu fie permisă a fi folo-sită nici ca o limbă de ajutor (auxiliară), și chiar rugăciunile cele mai însemnate tot în limba maghiară să fie predate, în-struite. Nu voim să ne ocupăm aci de drepturile naționalităților la limba lor ma-ternă și la cultura lor, aceasta e ceva firesc, recunoscut de oricine cu simț de drep-tate; dar și din punct de vedere practic, ordinațiunea contelui Apponyi este absurdă și unilaterală. La un copil de 6 ani, orice învățătură i se poate da cu folos numai în limba lui maternă. Noue cunoștințe nu se pot introduce în creierul copiilor, dacă nu cunosc limba în care sânt instruiți. Numai după ce va putea citi și scrie, va putea învăța o limbă străină. Dar un copil de 6—12 ani nu poate învăța de odată și primele cunoștințe de limbă și o limbă străină, în timpul cel scurt cât ține un an școlar. Iată de ce școlile în ținuturile lo-cuite de naționalități nu și-au putut îm-plini chemarea. Așa se face o mare ne-dreptate naționalităților, căci ele pot do-bândi mult mai puține cunoștințe decât tinerele generații maghiare. A procedat dar foarte bine ministrul Jankovich, când a dispus, ca în ținuturile locuite de națio-nalități să vină învățători, cari să cunoască limba vorbită de copii în acele ținuturi. Prin aceasta s'ar fi ajutat mai mult răs-pândirea culturale la naționalități.

Contele Apponyi însă din prima zi a funcționării lui ca ministru se grăbește să restabilească vechea lui ordinațiune, care nu permite învățătorilor nici măcar să folosească limba naționalităților ca limbă de ajutorare.

Nu putem înțelege, de ce a fost așa de grabnică măsura aceasta rea a contelui Apponyi. Dănsul ar fi putut găsi măsuri mai urgente și mai importante de înde-plinit pe teren școlar, anume, să recheme pe învățătorii cari de ani de zile sânt de-parte de satele lor, rămase fără școală, ca să-și poată reîncepe activitatea, și prin desființarea clasei a 5-a și 6-a, a cursului de repetiție, cresc generații de copii fără cunoștințe elementare. Asta ar fi însemnat o adevărată operă culturală, dacă ar fi pus capăt acestui rău. Dar nu acesta era lucru grabnic pentru contele Apponyi, — pentru dănsul era important să dove-dească încă odată, că e un mare patriot. Dar un astfel de naționalism profesat de contele Apponyi este o înșelăciune, — căci nu contribuie la dezvoltarea culturale naționale maghiare. Lui nici nu-i păsa, că provoacă nemulțumirea tuturor naționali-tăților din Ungaria, că provoacă supărarea asupra Ungariei a tuturor iubitorilor de li-bertate, de dezvoltare a popoarelor. Grija contelui Apponyi e numai să ajute iară înflorirea aceluia naționalism maghiar, care a vestejit sub coalită. Dacă contele Ap-ponyi ar fi dorit într-adevăr să răspân-dească cultura maghiară, ar fi trebuit să vină cu un proiect de lege, care să oblige pe copii la cercetarea școlilor până la 14 ani, și numai atunci în cei trei ani din urmă de învățământ în aceste școli s'ar fi putut cu succes instrui limba maghiară.

Dar nu un astfel de patriotism vrea Apponyi, de așa un patriotism n'au nevoie patrioții la Apponyi, ci un astfel de pa-triotism, care ridică o parte a populației din Ungaria contra celeilalte și provoacă ura din afară contra Ungariei.

Am voi să știm, cum se potrivește

această politică a lui Apponyi cu politica generală a guvernului nou ungar?»

Din norocire, cum am spus, svonul despre reînnoirea ordonanțelor contelui Apponyi a fost desmințit, și încă de însuși domnul ministru de culte și instrucțiune publică. Putem să fim deci liniștiți.

Răsboiul.

Nu ni se comunică pentru astăzi dela nici un front lucruri mai deosebite. În Galiția și în Carpați, la frontul răsăritean, rușii desvoltă într-o zi activitate mai mare, în alta mai mică de artilerie, și au intrat în activitate mai mare și aviatorii lor, dar la lupte mai însemnate încă nu au ajuns lucrurile. Despre armata română se afirmă, că s'a desfășurat acum cu totul de armata rusă și vrea să înceapă operațiunile iarăși ca unitate independentă militară. La frontul dela apus atacă englezii și francezii neîntrerupt, cu mai mare ori mai mică înverșunare, dar în general fără succes. La frontul italian au fost atacuri dușmane, dar mai slabe decât cele din trecut. În Macedonia ciocniri mărunte între trupe de recunoaștere. Submarinele germane își continuă cu succes operațiunile.

Nr. 3508/917 Școl.

Provocare oficială.

(Edict).

Cu ocaziunea retragerii trupelor dușmane din Brașov, în toamna anului 1916, au dispărut din Brașov și de atunci n'au mai dat nici un semn de viață următorii membri ai corpului didactic dela școalele greco-orientale române din Brașov:

1. Dr. Iosif Blaga, director gimn.
2. Axente Banciu, prof. gim. definitiv.
3. Dr. Ioan Bunea, " " "
4. Dumitru Lupan, " " "
5. Ioan Petroviciu, " " "
6. George Vătășan, " " "
7. Dr. Constantin Papuc, catehet gimn.
8. Nic. Bogdan, prof. la șc. reală def.
9. Dr. C. Lăcea, " " "
10. Dr. St. Stinghe, cat. " " "

De oarece acești profesori dispăruți până acum n'au justificat părăsirea oficiului și în consecință neîmplinirea datoriilor oficiale, și nu se știe locul unde se află ei acum, Consistorul arhiepiscopal a introdus contra lor procedură disciplinară în virtutea Regulamentului disciplinar §. 3 lit. g («părăsirea arbitrară și nejustificată a oficiului») respective lit. f. («neîmplinirea obstinată a datoriilor oficiale și neglijarea cu desăvârșire a oficiului») și pentru pertractare prin aceasta provoacă pe profesorii dispăruți numiți, ca în termen fix, deci până la 1/14 August 1917, să se anunțe la Consistorul arhiepiscopal în Nagyszeben (Sibiu) ori să comunice unde sunt și să-și justifice absența.

Încât în termenul indicat nu se vor prezenta, ori nu vor comunica locul unde se află, catedrele ocupate de ei se vor declara vacante și se vor întregi în cale regulamentară.

Nagyvárad (Oradea-mare), din ședința Consistorului arhiepiscopal ca senat școlar ținută la 3 Iunie 1917.

Consistorul arhiepiscopal.

NOUTĂȚI.

Căsătorie în familia domnitoare. Arhiducele Maximilian, unicul frate al monarhului nostru, s'a fidanțat cu principesa Francisca de Hohenlohe-Schillingsfürst, sora marelui de curte a principelui Conrad de Hohenlohe-Schillingsfürst. Mirele este născut în 1895, ear m'reasa în 1897.

Examenul din Oradea mare. În legătură cu raportul publicat în numărul trecut despre examenul final la secția teologică a seminarului „Andreian” ni se comunică ulterior, că ele au fost conduse de domnul Lasar Triteanu, în calitate de comisar consistorial.

Nou rector. Ministrul de culte și instrucțiune publică a întărit alegerea profesorului universitar Dr. August Rigler de rector al universității clujene pe anul 1917/1918.

Radoslavov, prim ministrul bulgar, s'întinde la Viena a fost primit în audiență de

Maiestatea Sa, care l'a distins prin acordarea marelui cruci a ordinului Leopold.

Treceri religioase. Din gazete ungurești aflăm, că în comuna Kőkör, din comitatul Treiscaune, locuitorii maghiari de legea greco-orientală încep a trece la confesiunea unitară și reformată. Numita comună are 1200 de suflete, din care sânt de religia greco-orientală vreo patru sute.

† Lucreția Micșă născ. David. Domnul Dr. Liviu Micșă din Dej anunță, în numele său și al tuturor rudeniilor, cu durere sfâșietoare, moartea iubitei și neuitatei sale soții, Lucreția Micșă născ. David, întâmplată în 18 Iunie n. c. noaptea la 11 ore. Însemnarea celei trecute din viața pământească s'a făcut în 21 Iunie la orele 4 d. s. după ritul bisericii ortodoxe române, în cimitirul din Dej. Odihnească în pace!

A treia oară decorat. Învățătorul Isidor Dopp, dela școalele noastre confesionale din Cristian, a fost în 12 Iunie st. n. decorat din partea M. Sale Regelui cu medalia de bronz, pentru purtarea eroică dovedită pe câmpul de război. Dl Dopp e pentru a treia oară decorat. Prima oară cu medalia de argint, a doua oară cu crucea de fier, și dela începutul războiului se află pe frontul rusec, unde în primul an al războiului a fost rănit grav. Azi, dl Dopp se află pe același front în calitate de observator la o grupă de artilerie aparținătoare batalionului 3 a regimentului 31 de infanterie din Sibiu.

Moarte de erou. Tinărul Marcel Stefan din Sibiu, stegar într-un regiment de artilerie, și-a pierdut viața ca erou la frontul italian, în cursul exercițiilor serviciului greu de observator la un punct însemnat al frontului. A fost înmormântat cu onoruri militare, în prezența tuturor ofițerilor liberi de serviciu dela frontul acela, în ziua de 12 Iunie. Odihnească în pace tinarul erou, iar îndureratei familii trimite-i cerul mângăiere și alinare de dureri!

Furnizări pe seama armatei. Ministerul r. u. de comerț a luat o nouă dispoziție cu privire la confecționarea de uniforme din partea micilor meseriași. Prin această dispoziție se ușurează și se face mai rentabilă participarea la furnizarea de uniforme. Croitorii orașului nostru, dacă doresc să primească astfel de însărcinare, au să se anunțe în cursul acestei săptămâni la Corporația industrială sibiană.

De imitat. Din Arad se scrie: Unul dintre membrii magistratului din Arad ocupându-și noul post, a luat măsuri, ca femeile aplicate la magistrat să poarte în oficiu numai haine simple de percal, un fel de uniformă ieftină. Afară de aceasta a oprit cu strictețe, ca numitele femei să vină la oficiu parfumate și cu frizură exagerată.

Greve uriașe au izbucnit în toate ținuturile Rusiei. Greviștii cer sfârșitul neîntărziat al războiului. Se depeșează, că numărul greviștilor este cam de două milioane de oameni.

Mari calduri în Germania. Dela anul 1848 n'au mai fost în Iunie zile atât de călduroase în Berlin și împrejurime, ca în anul curent. Temperatura din săptămâna trecută s'a urcat la 32 de grade în umbră.

Impărțire de talpă. Păpucarii și cismarii din loc, cari vreau se fie împărțuși cu piele pentru talpă au să se anunțe până la 30 Iunie n. c. în cancelaria corporațiunii industriale.

Flori de tei pe seama spitalelor militare. Ocul de patronaj din ministerul habsburgesc adresează publicului rugarea, să i se trimită flori de tei în cantitate cât se poate de mare. Spitalele noastre militare vor avea trebuință în anul curent de vagoane întregi de astfel de flori, pentru a putea înlocui medicamentele aduse altă dată din străinătate. Florile uscate cu îngrijire, au să se trimită în pachete scutite de port și cu indicarea „Gyógynövény” (plante de leac) la adresa oficiului de patronaj în război, Hadseregélyz Hivatal, Budapest V, Akademia utca 17.

Rugare. Ca refugiată năcăjită, din apropierea pasului Tölgyes, nu mai știu nimic de soarta mamei mele, văduva Elisaveta Tinca născ. Suciu, din luna Decembrie 1916. Pe cel ce va afla ceva de dânsa, îl rog să binevoiască a mă avisa, fie în jurnalul: „Telegraful Român” fie direct, la adresa unde mă află acum: Ileana Chinda născ. Tinca în Hégen, Nagykovács vármegye. — Hégen (Hendorf), la 19 Iunie 1917 Ileana Chinda.

Taxe urcate. Se comunică dela Petrograd: Taxa de persoane a căilor ferate rusești s'a scumpit cu 50 la sută, ear taxele de transport pentru mărfuri cu 200 procente.

Ostășimea engleză. Specialistul militar dela ziarul Berliner Tageblatt scrie un articol despre modul cum se luptă ostășimea engleză. Soldatul englez, se spune în acest articol, nu este de sine stătător ca luptător el se știe valoră numai în masă mari. Englezii atacă în șiruri încheiate totdeauna, chiar și în cazuri când luptele de tiraliori, bună oară, ar fi cu mult mai de preferat. Lipsa totală a instrucției militare se învederează cu deosebire la cavaleria engleză. Diviziile călărești engleze sânt atât de neiscusite la atac și ridică atâta praf, încât slujesc de țintă excelentă armelor germane.

Coroane eterne. Cuvioșia sa părintele Constantin Cothigel, paroh în Certege (protopresbiteratul Câmpeni), în loc de cunună peritoare pe cocișul răposatului său prieten și coleg Ioan Nicola, fost paroh în Albac-Arăde, a binevoit a dăru-i 20 cor. la Fondul Dr. Șpan pentru ajutorarea copiilor de moși aplicați la meserii. Pentru prinos, aduce calde mulțumiri: Victor Tordășianu, președintele Reuniunii meseriașilor sibieni.

Pentru copii săraci d'n Săcădate aplicați la meserii. Domnul Toma Maxim, originar din Săcădate, comitatul Sibiu, actual oficial de tehnică (locotenent) la Regimentul 4 de honvezi (Nyitra), a binevoit a-mi preda suma de 100 cor. drept temei la Legatul Toma Maxim pentru ajutorarea copiilor săraci din Săcădate aplicați la meserii. Acest legat, asemenea celorlalte legate ale Reuniunii meseriașilor sibieni, să va atașa la Fondul episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelilor meseriași. El va spori din daruri benevole, din răscumpărări de anunțuri de logodnă, din răscumpărări de felicitări la cazuri de căsătorie, de botezuri și alte evenimente importante din viața familială, apoi din răscumpărări de anunțuri funebre, de cununii pe cocișul iubitorilor răposati, din răscumpărarea pomelilor etc. Pentru acest dar generos aduc cele mai sincere mulțumiri: Vic. Tordășianu, președintele Reuniunii sodalilor sibieni.

Demonstrațiuni în Geneva. O manifestație de popor s'a făcut în 20 I. c. la Geneva împotriva puterilor centrale. Mulțimea lărmuitoare, cântând marsurile, a pătruns până în fața consulatului german, unde a spart ferestrele și a dat jos pajura dela poartă. Demonstrațiunile s'au urmat apoi la consulatul turcesc și la cel austro-ungar. În ziua următoare o delegație, în frunte cu președintele guvernului din Geneva, s'a prezentat la consulatele numite unde și-a exprimat regretul asupra celor întâmplate, și a dat deplină satisfacție reprezentanților puterilor aliate.

Teatru german. Cu reprezentațiunea de astăzi, Marti, sesiunea teatrală germană s'a încheie. Se dă opereta „Csárdásfűstín”. Publicul sibian își va aduce cu drag aminte de societatea de estan a directorului Leo Bauer, atât de bine compusă. De altă parte și dl director va fi mulțumit cu publicul, căci i-a făcut totdeauna casă plină.

Bisepiscopul Apollo. Reprezentațiuni se dau zilnic la orele 6 și 8 1/4. În Duminică și sâmbători la orele 3 1/4, 6 și 8 1/4 seara, în casa societății (Gesellschaftshaus). Programul pentru Marti și Mercuri e următorul: 1. „Amicii veseli”, comedie în 3 acte. 2. „Femeia de lux”, dramă americană în 3 acte. În 28 și 29 Iunie „Homunkulus IV”.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a Reuniunii femeilor române din Sibiu se convoacă prin aceasta pe Duminică în 8 Iulie n. 1917, la 11 ore a. m. în Muzeul Asociațiunii, conform § ului 12 din statute, pe lângă următorul program:

1. Raportul general al comitetului Reuniunii, despre activitatea sa în anul de gestiune 1916/17.
2. Reviziunea socotelilor Reuniunii și darea absolutului pe anul 1916.
3. Satorirea bugetului Reuniunii pe anul 1917.
4. Alegerea comitetului și a bărbatilor de încredere pe un nou period de trei ani: 1917/18—1919/20.
5. Eventuale propuneri, care sunt a se preda prezidiului Reuniunii cu trei zile înainte de adunarea generală.

Prezidiul Reuniunii.

Sibiu, 22 Iunie n. 1917.

Catinca A. Barseanu,
v.-prezidentă.

Aviz.

În urma însărcinării on. Comitet central al Asociațiunii dtto 21 Iunie 1917, Nr. 992, se invită cu stimă p. t. părinți ai elevelor, care doresc să-și adăpostească copilele în anul viitor școlar în internatul școlii civile de fete a Asociațiunii din Sibiu—Nagyszeben, să le anunțe negreșit direcțiunii școlii cel mult până în 15 Iulie st. nou 1917, ca să fim orientați din vreme, pentru ce număr de eleve interne se cere a procura și a pregăti proviziunile trebuitoare de peste vară, pentru alimentare corespunzătoare. Taxa internatului, din cauza scumpetei excepționale în urma războiului, va fi în anul 1917/18: circa 1000 cor. anual, în care se cuprinde și didactul școlii de 50 cor. la an.

Sibiu, 22 Iunie 1917.

Dr. V. Bologa,
director.

Cărți și reviste.

Anuarul XXXI al școlii civile de fete cu internat și drept de publicitate a «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», pe anul școlar 1916/17, publicat de Dr. Vasile Bologa, director. — Cuprinde: Știri din anul școlar expirat. Personalul școlii se compune din 1 director, 1 profesor, 6 profesoare și învățătoare, 2 catiheti, 1 instructoră, un medic al institutului. Internatul nu s'a deschis în acest an din cauza războiului. S'au supus examenului la finea anului 31 de eleve în patru clase. Înștiințarea pentru anul școlar 1917/18 se va publica la timpul său.

Poșta redacției.

Domnului A. St. în C. I. Adresa domnului Dr. Emil Babeș e următoarea: Budapest VIII, Főherceg Sándor utca 9.

«Sărbătoarea» și «Doina» sunt poezii slăbuțe; nu se pot publica.

M. Telegd. S'a primit cu mulțumire. Î-i vom vom face loc, dar cu mică întârziere, pentru că suntem îngrămădiți cu material de altă natură.

Dela Fundațiunea Gozsdu.

Nr. 99/1917. F. G.

Apel.

În temeiul concluziunii Nr. 7. pct. 3. din ședința dela 17/30 Martie a. c. a reprezentanței fundațiunii Gozsdu, toți bursierii acestei fundațiuni aflați în serviciu militar sunt recercați a notifica biroului fundațiunii meritele ce și le-au câștigat ca militari pe câmpul de luptă, — întrucât acelea au fost recunoscute prin distincții din partea Maiestății Sale Regelui nostru și respective din partea forurilor militare competente.

Întrucât vre-unul dintre bursieri a murit moarte vitească pentru apărarea tronului și a patriei noastre, — rudenile sunt pofite a încunoștința despre aceasta cancelaria fundațională, înaintând aici și documente vrednice de credință despre trecerea lor glorioasă din această viață.

Părinții, respective aparținătorii stipendiștilor, cari intrând sub drapel și ajungând în prinsoare, nu sunt în situația de a se putea justifica, sunt datori a face cunoscut faptul acesta cancelariei fundaționale.

În genere, fiecare bursier aflător în serviciu militar e îndatorat a arăta, că din cauza intrării la armată nu poate continua studiile, ca astfel biroul fundațiunii să aibă deplină orientare asupra stării fiecărui bursier și să se poată lua măsurile necesare pentru acordarea bursei la anul de vointar.

Întreținerea acestei îndatoriri se va considera ca neglijență din partea bursierilor, cari și de altcum sunt datori să notifice la sfârșitul fiecărui an școlar în termen legal sporiul în studii, iar dacă din anumite cauze nu cercetează prelegerile, au datorința de a le arăta, căci neglijența poate avea ca urmare sistarea stipendiului.

Răspunsul la acest apel se așteaptă până în 5 August st. n. a. c.

Nagyvárad, (Oradea-mare), 1/14 Iunie 1917.

Biroul fundațiunii Gozsdu.

Dela fundațiunea GOZSDU.

Nr. 100/917 F. G.

(96) 2-3

CONCURS.

Pentru conferirea de burse din fundațiunea Gozsdu pe anul școlar 1917/18 la universități, facultăți, școli superioare, școli militare și școli medii, se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notar public:

a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provăzută cu clausula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază la vre-un institut public de învățământ din patrie, spre care scop studenții dela școlile medii să prezinte atestatul școlar despre sporiul în studii în anul școlar 1916/17, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrelor ascultate până acum;

c) că are averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreunate cu studiul, spre care scop să producă atestat dela dirigătorul politică concernentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris de protopresbiterul concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală în decursul intervalului de timp când n'a cercetat studiile.

3. Concurentul să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voește să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altă bursă.

4. Doi frați nu pot beneficia în același timp de bursă, și din motivul acesta nici un petent, care e frate cu vre-unul din bursierii actuali ai fundațiunii, nu va fi împărțit de stipendiu.

5. Bursele pentru străinătate se acordă numai pe lângă obținerea concesiunii ministeriale.

6. Petițiunile defectuos instruite sau sosite după termen, nu vor fi considerate.

7. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

8. Petițiunea instruită cu toate documentele sus amintite este a se adresa către reprezentanța fundațiunii Gozsdu și a se trimite la cancelaria fundațională, de prezent în Nagyvárad (Oradea-mare), strada Beöthy-Ödön Nr. 9, până la 23 Iulie (5 August) a. c.

9. Spre orientare se observă, că din fundațiunea Gozsdu numai tineri pot beneficia de burse, deci petițiunile elevilor nu vor fi luate în considerare.

Toți bursierii actuali sunt poftiți ca până la 2/15 Iulie a. c. au să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1916/17, căci altcum li se va sista bursa, respective ajutorul de care au beneficiat până acum.

În adresa de justificare să se arate numărul rezoluțiunii prin care li s'a votat bursa pe anul școlar trecut.

Bursierii aflători în serviciu militar sunt recercați a produce pe lângă indexul, respective atestatul despre studiile făcute până acum, și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă, din care să se facă evident timpul petrecut la armată; deci nu e destul dacă se constată, că de prezent sunt în serviciu militar, ci e necesar să se indice, de când au intrat sub drapel.

Nagyvárad (Oradea-mare), la 1/14 Iunie 1917.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Gheorghe Comșa m. p.,
secretar.

Nr. 153/917.

(79) 1-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III a Băcia (tr. Deva) se publică concurs repetit cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții sunt poftiți a se prezenta — cu știrea subsemnatului — în parohie spre a se face cunoștință cu poporul.

Deva, la 15 Mai 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al Devei în conțelegerea cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresb. gr.-or.

Nr. 23/1917. prot.

(98) 1-3

Concurs.

Pentru alegerea de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. III. Înău (Ünőmező), din protopresbiteratul Cetății de-piatră, lângă neputinciosul paroh Petru Vaida, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Venitele capelanului vor fi jumătate din toate venitele parohiei, statorite în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele necesare în termenul deschis oficiului protopresbiterial gr.-or. român al Cetății de-piatră în Magyarlăpos și cu observarea restricțiilor normelor în vigoare să se prezinte în o Duminecă sau sârbătoare în biserica din Înău spre a cânta, predica, eventual a și servi sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

M.-Lăpos, (Lăpușul-unguresc), la 22 Maiu 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-piatră” în conțelegere cu comitetul parohial din Înău.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 445/916. prot.

(97) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător devenit vacant la școala noastră din Curtuișul-mic (Kis-Körtvélyes) se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: repartitie dela popor 200 cor., ajutor dela P. V. Consistor 100 cor., restul, întregire dela stat, pusă în vedere prin rescriptul ministerial Nr. 108 373/1913, 1/4 jug. catastral de grădină, cvartir corespunzător în natură și lemne de foc.

Dela cel ales se cere să conducă regulat în fiecare Duminecă și sârbătoare elevii la biserică, să cânte cu ei la biserică, să cânte cu ei răspunsurile liturgice, și să țină școală de repetiție.

Reflecții la acest post au a-și înainta cererile de concurs până la termenul de mai sus la oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Tractului Cetății de-piatră (Magyar Lăpos), și au a se prezenta într-o sârbătoare în comună la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Curtuișul-mic, din ședința comitetului parohial ținută la 19 August 1916 st. v.

Teodor Șovrea,
președinte.

Gavril Heresi, m. p.
notar.

vidi:

M.-Lăpos (Lăpușul-unguresc), la 1/14 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Cetatea de-piatră.

Andrei Ludu,
protopop.

O mașină de îmblățit

(motor 7, cu benzină) se află de vânzare. Cine voește a o cumpăra, să se adreseze la subsemnatul:

1-2 (99)

Amos Opriș, învățător.
Nagysür u. p. Nagyszeben.

Nr. 424/1916.

(182/1916) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr.-or. română din Orminda se scrie concurs cu termen de 20 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Salariul se plătește dela comuna bisericească — 1000 Coroane — și adevă 920 cor. din repartitie și 80 cor. compe-tințe cantonale, iar restul dela stat.

2. Cvartir și grădină în natură.

3. Trei stânci de lemne, din cari este a se încălzi și sala de învățământ.

Concurenții au să-și aștearnă rugărilor la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul des-his, având a se prezenta la biserică într-o Duminecă sau sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești.

Cel ales va avea datorința a conduce o strană în biserică dela începutul utreniei.

Dintre competenți va fi preferit acela, care va fi în stare a conduce corul deja existent.

Brad, la 17 August 1916.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Zarandului în conțelegere cu Comitetul parohial.

Vasiliu Damian m. p.
protopresbiter.

Nr. 121/1917 prot.

(93) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de Clasa a III-a Galomfalău-mare, cu filiile: Andrașfalău unguresc, Betlenfalău, Bitfalău Galomfalău mic, Odorheul-săcuesc și Rugonfalău, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Concurenții cu deplina cunoștință a limbii maghiare, să-și înainteze cererile instruite cu documentele preserise la subsemnatul oficiu în termenul deschis, și să se prezinte în comună pentru a face cunoștință cu poporul. (§. 33 din Regulament).

Este de observat, că alesul dacă va avea VIII. cl. gim. va beneficia de întregirea maximală dela stat.

Sighisoara, 26 Martie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Sighisoara.

Dimitrie Moldovanu,
protopop.

A apărut și se află de vânzare la

: : : Librăria Arhidiecezană : : :

„Biblioteca Bancilor Române”
Nr. 21-22.

Curs elementar

de

Stenografie românească
după

sistemul stenotachigrafic

de

Vasile Vlaicu,
matematicul „Băncii gen. de asigurare”, Sibiu.

Prețul 2 coroane, plus 10 fil. porto.

În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șulțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) —60

Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca. —50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru ceice voece a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu. —60

Nr. 4. Ioan Lupean: Bucovină n'a învățat și umblă la înșurat, sau Vlăduțul mamei. —40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale. —60

Se pot procura dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.
Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

A apărut în editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul „Andreian”. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărelele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini. Cavalierism și Donchisotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobleta adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Împărțirea timpului. Statornicia. Împărțeste ca să învingeri. Puterea de sus Adaus: Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, Secretul succesului e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu, exemplar broșat (280 pagini format 8°) cu 220 coroane.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

„Biblioteca Șaguna”

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16-36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2-50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare în Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din protopresbiteratul B.-Comloșului
Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2-50 cor. + porto 20 bani.